

**Інформація щодо актуальних питань, порушених у зверненнях громадян
з початку 2021 року**

Актуальні питання	Роз'яснення Комітету
Щодо підвищення тарифів на газ та електроенергію	Відповідно до статті 19 Конституції України, органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України. Згідно зі статтею 1 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» метою діяльності Антимонопольного комітету України є забезпечення державного захисту конкуренції у підприємницькій діяльності та у сфері публічних закупівель. Основними завданнями згідно статті 3 вищезазначеного Закону є участь у формуванні та реалізації конкурентної політики в частині, зокрема, здійснення державного контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції на засадах рівності суб'єктів господарювання перед законом та пріоритету прав споживачів, запобігання, виявлення і припинення порушень законодавства про захист економічної конкуренції. Відповідно статті 20 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» органи влади, органи місцевого самоврядування, органи адміністративно-господарського управління та контролю зобов'язані погоджувати з Антимонопольним комітетом України, його територіальними відділеннями проекти нормативно-правових актів та інших рішень, які можуть вплинути на конкуренцію, зокрема щодо створення суб'єктів господарювання, встановлення і зміни правил їх поведінки на ринку, або такі, що можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції на відповідних ринках. Згідно з пунктом 2 Положення про порядок погодження з органами Антимонопольного комітету України рішень органів державної влади, органів адміністративно-господарського управління та контролю, органів місцевого самоврядування щодо демонополізації економіки, розвитку конкуренції та антимонопольного регулювання № 4-р від 01.04.1994, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 20 квітня 1994 р. за № 78/287, погодженню підлягають рішення, зокрема, з питань встановлення порядку визначення цін і тарифів, граничних нормативів рентабельності для об'єктів антимонопольного регулювання. Враховуючи зазначене, проекти нормативно-правових актів, якими встановлюється розмір цін і тарифів на товари (послуги), зокрема, тарифи на електричну енергію для населення, роздрібні тарифи на електричну енергію та тарифи на послуги з розподілу та транспортування природного газу тощо, погодженню з

	Комітетом не підлягають. Разом з тим, відповідно до Законів України «Про ринок електричної енергії» та «Про ринок природного газу» державне регулювання діяльності в електроенергетиці та регулювання, формування та реалізація державної політики на ринку природного газу здійснює Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – НКРЕКП, Регулятор). Відповідно до статті 1 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» (далі – Закон України «Про НКРЕКП»), НКРЕКП є постійно діючим незалежним державним колегіальним органом, метою діяльності якого є державне регулювання, моніторинг та контроль за діяльністю суб'єктів господарювання у сферах енергетики та комунальних послуг. Стаття 17 Закону України «Про НКРЕКП» визначає функції та повноваження Регулятора, відповідно до яких, Регулятор, зокрема, встановлює державні регульовані ціни і тарифи на товари (послуги) суб'єктів природних монополій та інших суб'єктів господарювання, що провадять діяльність на ринках у сферах енергетики та комунальних послуг, якщо відповідні повноваження надані Регулятору законом, а також надає роз'яснення з питань застосування нормативно-правових актів Регулятора Отже, питання підвищення тарифів на газ та електроенергію не відноситься до компетенції органів Антимонопольного комітету України У той же час, відповідно до Закону України «Про ринок електричної енергії» постачання електричної енергії здійснюється за вільними цінами на конкурентних засадах будь-якими постачальниками електричної енергії, що отримали відповідні ліцензії. Разом з тим, відповідно до пункту 1.2.8. Правил роздрібного ринку електричної енергії, затверджених постановою НКРЕКП від 14.03.2018 № 312 Постачальник універсальних послуг здійснює постачання електричної енергії на підставі договору про постачання електричної енергії постачальником універсальних послуг, який є публічним договором приєднання та зміст якого визначається постачальником універсальних послуг на основі Типового договору про постачання електричної енергії постачальником універсальних послуг, та укладається в установленому цими Правилами порядку. За умовами цього договору Споживач має право в будь-який момент часу змінити постачальника шляхом укладення нового договору про постачання електричної енергії з новим електропостачальником, принаймні за 21 день до такої зміни вказавши дату або строки, в які буде відбуватись така зміна (початок дії нового договору про постачання електричної енергії).
--	--

	Таким чином, діючим законодавством передбачено можливість вибору постачальника електричної енергії в тому числі для побутових споживачів. Разом з тим, для впровадження моделі ринку, що почала функціонувати 01.07.2019 року Кабінетом Міністрів України прийнято Постанову від 5 червня 2019 року № 483 «Про затвердження Положення про покладення спеціальних обов'язків на учасників ринку електричної енергії для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку електричної енергії», відповідно до якої визначено фіксовану ціну на електроенергію для побутових споживачів. Разом з визначеним механізмом Положення про покладання спеціальних обов'язків на учасників ринку електричної енергії для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку електричної енергії (ПСО) та з метою уникнення стрімкого зростання тарифу для населення Урядом схвалено Постанову Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2020 року № 1325 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 05 червня 2019 р. № 483». Відповідно до зазначеної постанови визначено єдину фіксовану ціну на електричну енергію для побутових споживачів. Послугу з постачання електричної енергії за фіксованим тарифом 1,68 грн/кВт год відповідно до Закону України «Про ринок електричної енергії» надає постачальник універсальної послуги (ПУП). При цьому, відповідно до Правил постачання природного газу, затверджених постановою НКРЕКП від 30.09.2015 № 2496, кожен побутовий споживач має право на вільний вибір постачальника шляхом укладення з ним договору постачання природного газу відповідно до умов та положень, передбачених Правилами. Починаючи з 01 серпня 2020 року, роздрібна ціна на природний газ, зокрема для побутових споживачів, вільно встановлюється між постачальником і споживачем, і є договірною. Відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 18.01.2021 № 25 з 1 лютого 2021 року на період дії карантину, але не довше ніж до 31 березня 2021 року, встановлено граничну ціну на природний газ за договорами поставки між побутовими споживачами і постачальниками, в тому числі постачальником «останньої надії», на рівні 6 гривень 99 копійок за 1 куб. метр (з урахуванням ПДВ, плати за транспортування магістральними газопроводами до внутрішніх точок виходу з газотранспортної системи). Одночасно, на думку Комітету, окремі дії суб'єктів господарювання на ринках природного газу можуть містити ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції та можуть призводити до спотворення конкуренції на відповідних ринках та як наслідок до ущемлення інтересів споживачів послуг з
--	---

	постачання природного газу. У зв'язку із вищенаведеним, Комітетом надано доручення міжобласним територіальним відділенням провести поглиблене дослідження ринку постачання та розподілу природного газу на предмет дотримання суб'єктами ринку природного газу та органами влади вимог законодавства про захист економічної конкуренції. Міжобласними територіальними відділеннями Комітету розпочато розгляд справ проти 26 газопостачальних компаній, за ознаками вчинення порушення законодавства про захист економічної конкуренції у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку з постачання природного газу для потреб населення, що призвело до ущемлення інтересів споживачів, яке було б неможливим за умови існування значної конкуренції на цьому ринку. У разі виявлення ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції, органами Комітету будуть вжиті відповідні заходи.
Щодо відповідності вимогам законодавства про захист економічної конкуренції дій ПрАТ «Київводоканал» при наданні послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у місті Києві	Питання здійснення контролю за дотриманням ПрАТ «Київводоканал» вимог законодавства у сферах захисту прав споживачів, житлово-комунального господарства належать до компетенції Держпродспоживслужби (Головного управління Держпродспоживслужби в м. Києві). Згідно з пунктом 8 статті 16 Закону України «Про місцеві державні адміністрації» місцеві державні адміністрації в межах, визначених Конституцією і законами України, здійснюють на відповідних територіях державний контроль за додержанням, зокрема, правил комунального обслуговування, законодавства про захист прав споживачів. Антимонопольний комітет України (далі – Комітет) здійснює свою діяльність відповідно до Конституції України, законів України «Про Антимонопольний комітет України», «Про захист економічної конкуренції», інших законів та нормативно-правових актів, прийнятих відповідно до цих законів. Відповідно до Закону України «Про Антимонопольний комітет України»: метою діяльності Комітету є забезпечення державного захисту конкуренції, зокрема у підприємницькій діяльності; основним завданням Комітету є участь у формуванні та реалізації конкурентної політики, зокрема, в частині здійснення державного контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції та запобігання, виявлення і припинення порушень законодавства про захист економічної конкуренції. Відповідно до статті 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» у сфері здійснення

	контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції до повноважень органів Комітету належить розгляд заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції. При цьому, згідно з абзацом третім пункту 17 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Комітету від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за № 90/299 (у редакції розпорядження Комітету від 29 червня 1998 року № 169-р) (із змінами) (далі – Правила розгляду справ), особами, які мають право подавати заяву відповідно до абзацу другої частини першої статті 36 Закону України «Про захист економічної конкуренції», є <u>суб'єкти господарювання - конкуренти, постачальники чи покупці відповідача та інші фізичні та юридичні особи</u>, які можуть підтвердити, що дії чи бездіяльність відповідача, визначені зазначеним законом як порушення законодавства про захист економічної конкуренції, можуть безпосередньо і негативно вплинути на їхні права. Також, згідно з пунктом 18 Правил розгляду справ, до заяви додаються наявні у заявника документи та інші матеріали, що підтверджують викладені у заяві обставини. Отже, разі наявності у заявника інформації, яка може свідчити про наявність у діях ПрАТ «Київводоканал» ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції, заявник має право звернутися до органів Комітету із заявою про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, у порядку визначеному пунктами 17 та 18 Правил розгляду справ. В разі надходження до органів Комітету такої заяви, вона буде розглянута відповідно до положень та строків визначених законодавством про захист економічної конкуренції.
Щодо підвищення цін на скраплений газ	Ціни на нафтопродукти не підлягають державному регулюванню. Вільна конкуренція на ринку передбачає передусім вільне ціноутворення, коли ціна формується як показник рівноваги між попитом і пропозицією. Ринки нафти, нафтопродуктів мають стратегічне значення для економіки держави, а також є соціально важливими. Комітет здійснює дослідження зазначених ринків виключно у сфері здійснення контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції, а також з метою формування та реалізації конкурентної політики, сприяння розвитку конкуренції. Комітет у межах компетенції вживає передбачених законодавством заходів у разі виявлення в діях (зокрема при встановленні цін) операторів ринку, ознак порушень законодавства про захист економічної конкуренції,

	зокрема, якщо ціни на світлі нафтопродукти, встановлені їх учасниками, економічно необґрунтовані та завищені, у тому числі внаслідок зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку або через антиконкурентні узгоджені дії з іншими операторами. Зокрема, рішенням Комітету від 21.06.2018 № 315-р дії групи «Наdejда» (в особі: ПП «Компанія «Наdejда», ТОВ «Євростандарт-Автогаз», ТОВ «Л.В.», ТОВ «Газ постачання», ТОВ «Монтажналадка», ТОВ «Наdejда Ритейл» та ТОВ «Наdejда-Закарпаття»), групи «WOG» (в особі: ТОВ «Імпорт Транс Сервіс», ТОВ «ВОГ Ритейл», ТОВ «Нафтотрейд Ресурс»), групи «ОККО» (в особі: ПП «ОККО-Бізнес Контракт», ПП «ОККО-Контракт», ТОВ «ОККО-Рітейл», ТОВ «ОККО-Схід») та ТОВ «Авантаж 7» і ТОВ «Факторінг Груп», які полягали у схожому підвищенні цін на СВГ при його реалізації у роздріб у серпні 2017 року, при тому, що аналіз ситуації на ринку спростовує наявність об'єктивних причин для вчинення відповідачами таких дій, що призвело до обмеження конкуренції, визнано порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 1 статті 50 та частиною третьою статті 6 Закону України «Про захист економічної конкуренції». За вчинення зазначеного порушення на відповідачів накладено штраф у сукупному розмірі понад 40 млн. грн. У разі надходжень до Комітету звернень, які містять інформацію щодо назви суб'єктів господарювання, що здійснюють роздрібну торгівлю світлими нафтопродуктами, в діях яких, на думку заявника, містяться ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції; найменування знаку для товарів і послуг (бренду) з використанням якого здійснюються роздрібна торгівля світлими нафтопродуктами; адреси розташування АЗС через які здійснюється реалізація світлих нафтопродуктів за необґрунтованими, на думку заявника, цінами, органи Комітету проводять дослідження відповідності дій учасників ринку вимогам законодавства про захист економічної конкуренції.
--	--

Щодо питання ціноутворення на бензини моторні	Відповідно до Закону України «Про ціни і ціноутворення» державне регулювання цін здійснюється лише на товари, які справляють визначальний вплив на загальний рівень і динаміку цін, мають істотну соціальну значущість, а також на товари, що виробляються суб'єктами, які займають монопольне (домінуюче) становище на ринку. Ціни на нафтопродукти не підлягають державному регулюванню. Вільна конкуренція на ринку передбачає передусім вільне ціноутворення, коли ціна формується як показник рівноваги між попитом і пропозицією. Відповідно до інформації операторів ринку та експертів, об'єктивними факторами, що впливають на формування роздрібних цін на високооктанові бензини, дизельне паливо є передусім: закупівельні ціни нафтопродуктів, податкове навантаження, що діє в Україні, вартість нафти, курси долара США та євро та торговельна надбавка (маржа), яка є достатньою для покриття обґрунтованих витрат та отримання прибутку. У той же час роздрібні ціни реалізації пального через мережу стаціонарних АЗС характеризуються високою волатильністю, що, в свою чергу, вимагає від Антимонопольного комітету України швидкої оцінки дій операторів ринку на предмет їх відповідності вимогам законодавства про захист економічної конкуренції. Як свідчить практика Комітету, найбільш поширеним видом порушень законодавства про захист економічної конкуренції на ринках роздрібної торгівлі нафтопродуктами через мережу стаціонарних АЗС, є вчинення учасниками цих ринків антиконкурентних узгоджених дій у вигляді схожих дій, які полягають у встановленні та підтриманні на інформаційних табло стаціонарних АЗС роздрібних цін на пальне на однаковому рівні без об'єктивно виправданих на те причин. Так наприклад: - у 2016 році Комітет притягнув до відповідальності за вчинення антиконкурентних узгоджених дій компанії, які здійснюють роздрібну реалізацію світлич нафтопродуктів через мережі АЗС під брендами WOG, OKKO, SOCAR, SHELL, AMIC, Parallel. На відповідачів накладено штрафи у сукупному розмірі –204 млн. грн. Станом на сьогодні, з компаній, які здійснюють роздрібну реалізацію світлич нафтопродуктів через мережі АЗС під брендами SHELL, AMIC, Parallel стягнуто понад 105 млн. грн штрафів та пені. По решті компаній тривають судові розгляди. - у 2019 році Комітет притягнув до відповідальності за вчинення антиконкурентних узгоджених дій компанії, які здійснюють роздрібну реалізацію світлич нафтопродуктів через мережі АЗС під брендами WOG, OKKO та SOCAR. На відповідачів накладено штрафи у загальному розмірі – 77 млн. грн. Наразі судові розгляди
--	--

	тривають. Також Комітет вживає попереджувальних заходів з метою недопущення вчинення порушень законодавства про захист економічної конкуренції на ринках нафтопродуктів, зокрема, шляхом надання учасникам ринку відповідних рекомендацій. Так наприклад, 05.12.2019 Комітет надав суб'єктам господарювання, які здійснюють роздрібну реалізацію світлих нафтопродуктів через мережі АЗС під брендами WOG, OKKO, UKRNAFTA, AMIC, SHELL, SOCAR, UPG, GLUSCO Рекомендації від 05.12.2019 № 67-рк, а саме: ужити заходів щодо встановлення роздрібних цін на високооктанові бензини та дизельне паливо на рівні, який існував би за умов значної конкуренції на ринку. Надання цих Рекомендацій було обумовлено встановленням завищених цін на АЗС внаслідок невідповідності факторам, що впливають на їх формування. Після надання рекомендацій Комітет спостерігав зниження роздрібних цін на інформаційних табло основних учасників ринку. Протягом грудня 2019 – травня 2020 року роздрібні ціни на бензин та дизпаливо в мережах АЗС в середньому знизилися на 24 % (в залежності від оператора ринку). При цьому, на сьогодні на території Львівської області бензин марки А-95 можна придбати за ціною від 24,20 (бренд Укр-Петроль) до 30,48 (бренд SOCAR), бензин марки А-92 можна придбати за ціною від 23,30 (бренд Укр-Петроль) до 29,48 (бренд SOCAR), дизельне паливо – від 23,59 грн/л (бренд Mango) до 29,48 грн/л (бренд SOCAR), а скраплений газ – від 13,09 грн/л (бренд Mango) до 14,68 грн/л (бренд WOG). Тобто, наразі у споживачів є можливість вибору серед значної кількості суб'єктів господарювання, що реалізують пальне, в тому числі, за ціновим критерієм.
Щодо тарифу на розподіл (транспортування) природного газу та щодо нарахування плати за приведення до стандартних умов	Відповідно до частини другої статті 19 Конституції України органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи, зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України. Статтею 3 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» визначено, що основними завданнями Комітету є участь у формуванні та реалізації конкурентної політики, зокрема, в частині здійснення державного контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції на засадах рівності суб'єктів господарювання перед законом та пріоритету прав споживачів, запобігання, виявлення і припинення порушень законодавства про захист економічної конкуренції, сприяння розвитку добросовісної конкуренції. При цьому, Комітет не наділений повноваженнями щодо здійснення контролю за дотриманням положень

інших галузей законодавства, крім законодавства про захист економічної конкуренції.

Контроль за дотриманням законодавства у сфері газопостачання, здійснює, зокрема, Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – НКРЕКП, Регулятор).

Згідно зі статтею 17 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» для ефективного виконання завдань державного регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг Регулятор, зокрема:

- встановлює державні регульовані ціни і тарифи на товари (послуги) суб'єктів природних монополій та інших суб'єктів господарювання, що провадять діяльність на ринках у сферах енергетики та комунальних послуг, якщо відповідні повноваження надані Регулятору законом, та змінює їх за результатами перевірки або моніторингу;

- контролює додержання ліцензіатами законодавства у відповідній сфері регулювання і ліцензійних умов провадження господарської діяльності та вживає заходів до запобігання порушенням ліцензійних умов;

- забезпечує захист прав та законних інтересів споживачів товарів (послуг), які виробляються (надаються) суб'єктами господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, розгляд звернень таких споживачів та врегулювання спорів, надання роз'яснень з питань застосування нормативно-правових актів Регулятора;

- бере участь у регулюванні платіжно-розрахункових відносин на ринках у сферах енергетики та комунальних послуг.

Враховуючи зазначене, копію звернення, відповідно до статті 7 Закону України «Про звернення громадян», було надіслано за належністю до НКРЕКП для розгляду в межах повноважень.

При цьому слід зазначити, що Комітетом за результатами розгляду справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, групою «Львівгаз» в особі АТ «Львівгаз» та ТОВ «Львівгаз збут» 10 грудня 2019 року прийнято рішення № 792-р, яким визнано, що:

- 1) група протягом грудня 2015 року по серпень 2019 року займала монопольне (домінуюче) становище на ринку комплексної послуги з розподілу та постачання природного газу побутовим споживачам в межах відповідних територій ліцензійної діяльності Оператора ГРМ.

- 2) дії групи, які полягають у донарахуванні об'ємів використаного побутовими споживачами

природного газу понад обсяги, визначені лічильниками, при здійсненні комерційних розрахунків, при різному застосуванні норм законодавства учасниками і Регулятором цих відносин, з жовтня 2018 по серпень 2019 року є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку комплексної послуги з розподілу та постачання природного газу побутовим споживачам в межах території ліцензійної діяльності Оператора ГРМ, що призвело до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

За зазначене порушення накладені штрафи.

Також зазначеним рішенням зобов'язано відповідачів протягом двох місяців з дня отримання рішення:

- припинити порушення законодавства про захист економічної конкуренції,
- усунути наслідки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, шляхом здійснення перерахунку побутовим споживачам у частині визначення фактичного об'єму споживання (розподілу) природного газу по об'єкту побутового споживача на підставі даних лічильника природного газу, починаючи з жовтня 2018 року.

АТ «Львівгаз» та ТОВ «Львівгаз збут» звернулись до Господарського суду міста Києва щодо оскарження зазначеного рішення.

Рішеннями Господарського суду міста Києва від 25.09.2020 у справі № 910/2124/20 та від 09.09.2020 у справі № 910/2203/20 повністю задоволені позовні вимоги і визнано недійсним рішення Комітету.

Комітетом подано апеляційні скарги на рішення Господарського суду міста Києва від 25.09.2020 та від 09.09.2020 у справах № 910/2124/20 та № 910/2203/20.

На сьогодні ухвалами Північного апеляційного господарського суду зупинено апеляційні провадження за апеляційними скаргами Антимонопольного комітету України на рішення Господарського суду міста Києва до закінчення перегляду в касаційному порядку Великою Палатою Верховного Суду цивільної справи № 161/11800/19.

Відповідно до статті 60 Закону України «Про захист економічної конкуренції» порушення господарським судом провадження у справі про визнання недійсним рішення органу Антимонопольного комітету України зупиняє виконання цього рішення на час розгляду цієї справи.

Разом з тим, у разі наявності інформації, що може свідчити про порушення, НКРЕКП та/або акціонерним товариством «Оператор газорозподільної системи «Львівгаз» законодавства про захист економічної конкуренції, заявник може звернутися до органів Комітету

	з відповідною заявою, яка повинна відповідати вимогам пункту 18 Правил розгляду справ і заяв про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затвердженими розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року № 169-р) (із змінами).
Щодо необхідності попередження споживачів про відключення послуги водопостачання ТОВ «Інфокс» в особі філії «Інфорксводоканал»	Відповідно до частини другої статті 19 Конституції України органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України. Органи Комітету у своїй діяльності керуються, зокрема, законами України «Про Антимонопольний комітет України» та «Про захист економічної конкуренції». Відповідно до Закону України «Про Антимонопольний комітет України»: метою діяльності Комітету є забезпечення державного захисту конкуренції, зокрема у підприємницькій діяльності; основним завданням Комітету є участь у формуванні та реалізації конкурентної політики, зокрема, в частині здійснення державного контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції та запобігання, виявлення і припинення <u>порушень законодавства про захист економічної конкуренції</u>. Відповідно до частини першої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку є дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку. Тому порушенням законодавства про захист економічної конкуренції у вигляді зловживання монопольним становищем не можуть вважатися будь-які неправомірні дії суб'єкта господарювання, який займає монопольне становище на відповідному ринку. Крім того, Комітет не наділений повноваженнями щодо здійснення контролю за дотриманням положень інших галузей законодавства, крім законодавства про захист економічної конкуренції. Разом з тим, відповідно до статті 12 Закон України від 09.11.2017 № 2189-VIII «Про житлово-комунальні послуги» (далі – Закон про ЖКП) надання житлово-комунальних послуг здійснюється виключно на договірних

	засадах. Договори про надання житлово-комунальних послуг укладаються відповідно до типових або примірних договорів, затверджених Кабінетом Міністрів України або іншими уповноваженими законом державними органами відповідно до закону. Такі договори можуть затверджуватися окремо для різних моделей організації договірних відносин (індивідуальний договір та колективний договір про надання комунальних послуг) та для різних категорій споживачів (індивідуальний споживач, колективний споживач). Істотними умовами договору про надання житлово-комунальної послуги є: 1) перелік послуг; 2) вимоги до якості послуг; 3) права і обов'язки сторін; 4) відповідальність сторін за порушення договору; 5) ціна послуги; 6) порядок оплати послуги; 7) порядок і умови внесення змін до договору, в тому числі щодо ціни послуги; 8) строк дії договору, порядок і умови продовження його дії та розірвання. На виконання положень Закону про ЖКП постановою Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 690 затверджено Правила надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (далі – Правила № 690) і типові договори про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (далі – Типовий договір). При цьому, виконавець комунальних послуг не може відступати від змісту типового договору, але сторони можуть його конкретизувати. Відповідно до пункту 43 Правил № 690 визначено підстави для припинення надання послуг та відповідний спосіб попередження для обмеження. Пунктом 52 Правил № 690 зазначено, що у разі ненадання, надання не в повному обсязі або неналежної якості послуг споживач має право викликати виконавця або його представника для проведення перевірки кількості та/або якості наданих послуг. Відповідно до Типового договору, виконавець несе відповідальність, зокрема, за: невиконання умов договору; ненадання, надання не в повному обсязі або неналежної якості послуг; порушення прав споживачів згідно із законодавством. Крім того, відповідно до Положення про Державну службу України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 2 вересня 2015 року № 667 із змінами, Держпродспоживслужба у сфері здійснення державного нагляду (контролю) за дотримання
--	---

	законодавства про захист прав споживачів, зокрема: - перевіряє додержання суб'єктами господарювання, що провадять діяльність у сфері послуг, вимог законодавства про захист прав споживачів, а також правил надання послуг; - накладає на суб'єктів господарювання сфери послуг стягнення за порушення законодавства про захист прав споживачів. Згідно з пунктом 8 статті 16 Закону України «Про місцеві державні адміністрації» місцеві державні адміністрації в межах, визначених Конституцією і законами України, здійснюють на відповідних територіях державний контроль за додержанням зокрема, правил комунального обслуговування, законодавства про захист прав споживачів. З огляду на зазначене, з метою вирішення такого питання, можна звернутися до зазначених органів влади або вирішувати питання у судовому порядку. Одночасно зазначаємо, що у разі наявності у документів та інших доказів, що можуть вказувати на ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції в діях ТОВ «Інфокс» в особі філії «Інфорксводоканал» та наявності негативного впливу на конкуренцію на ринку комунальних послуг внаслідок таких дій, заявник може звернутись до органів Антимонопольного комітету України із відповідною заявою. При цьому, заява про порушення законодавства про захист економічної конкуренції має бути оформлена відповідно до пункту 18 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19.04.1994 № 5 (в редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29.06.1998 № 169-р), зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 06.05.1994 за № 90/299. У випадку надходження до органів Комітету такої заяви, вона буде розглянута відповідно до законодавства.
Щодо проведення перевірки АТ «Сумигаз» за 2020-2021 роки на предмет незаконного відбору природного газу	Статтею 19 Конституції України встановлено, що органи державної влади зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України. Комітет здійснює свою діяльність відповідно до вимог Конституції України, Закону України «Про Антимонопольний комітет України», Закону України «Про захист економічної конкуренції», Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції» та інших законів і нормативно-правових актів, прийнятих відповідно до них. Основним завданням Комітету, відповідно до статті 3 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», є участь у формуванні та реалізації конкурентної

	політики, зокрема, в частині здійснення державного контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції, запобігання, виявлення і припинення порушень законодавства про захист економічної конкуренції. Статтею 2 Закону України «Про захист економічної конкуренції», визначено, що цей Закон застосовується до відносин, які впливають чи можуть вплинути на економічну конкуренцію на ринку. Повноваження Комітету визначені статтею 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України». Комітет відповідно до його компетенції вживає передбачені законодавством заходи, зокрема, коли виявлено, що дії чи бездіяльність суб'єктів господарювання не відповідають законодавству про захист економічної конкуренції. При цьому, Комітет не наділений повноваженнями щодо здійснення контролю за дотриманням положень інших галузей законодавства, крім законодавства про захист економічної конкуренції. Відтак питання проведення перевірки АТ «Сумигаз» на предмет <u>незаконного відбору природного газу</u> не відноситься до повноважень Комітету та не може бути вирішено з урахуванням законодавства про захист економічної конкуренції. Водночас зазначаємо, що у разі наявності доказів, що можуть свідчити про ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції в діях АТ «Сумигаз» заявник може звернутися до органів Комітету з заявою, яка має відповідати вимогам викладеним у пункті 18 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затвердженими розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року № 169-р) (із змінами) (далі – Правила). Згідно пункту 18 Правил, така заява повинна містити, в тому числі, зміст вимог, зокрема очікувані заявником від органів Комітету рішення; виклад обставин, якими заявник обґрунтовує свої вимоги, обґрунтування того, яким чином права заявника порушуються внаслідок дій чи бездіяльності відповідача, визначених законом як порушення законодавства про захист економічної конкуренції; інформацію стосовно звернення до будь-якого іншого органу державної влади, зокрема до суду, з питань, порушених у заяві; перелік документів та інших матеріалів, що додаються до заяви.
--	--

Щодо незаконних дій нотаріусів	Питання належить до компетенції Національної поліції. Частиною двадцять третьою Закону України «Про Національну поліцію» Національна поліція, відповідно до покладених на неї завдань, зокрема: - здійснює превентивну та профілактичну діяльність, спрямовану на запобігання вчиненню правопорушень; - виявляє причини та умови, що сприяють вчиненню кримінальних та адміністративних правопорушень, вживає у межах своєї компетенції заходів для їх усунення; - вживає заходів з метою виявлення кримінальних, адміністративних правопорушень; припиняє виявлені кримінальні та адміністративні правопорушення; - здійснює своєчасне реагування на заяви та повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події; - у випадках, визначених законом, здійснює провадження у справах про адміністративні правопорушення, приймає рішення про застосування адміністративних стягнень та забезпечує їх виконання.
Щодо дій фінансових компаній з повернення кредитів	Питання належить до повноважень Національного банку України. Відповідно до статті 7 Закону України «Про Національний банк України» Національний банк України здійснює захист прав споживачів фінансових послуг, що надаються банками, а також іншими фінансовими установами та особами, які не є фінансовими установами, але мають право надавати окремі фінансові послуги, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк України
Щодо умов надання послуг рухомого (мобільного) зв'язку	Питання належить до повноважень Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації (далі – НКРЗІ). Відповідно до частини першої статті 17 Закону України «Про телекомунікації» органом державного регулювання у сфері телекомунікацій є Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації. Згідно зі статтею 18 цього Закону НКРЗІ забезпечує державний нагляд за додержанням суб'єктами ринку законодавства про телекомунікації, контроль за якістю телекомунікаційних послуг та задоволенням попиту споживачів. Постановою Кабінету Міністрів України від 11 квітня 2012 року № 295 затверджені Правила надання та отримання телекомунікаційних послуг (далі – Правила), які, зокрема, регулюють відносини між операторами, провайдерами телекомунікацій та споживачами послуг. Пунктом 85 Правил передбачено, що НКРЗІ розглядає відповідно до законодавства звернення споживачів щодо надання та отримання послуг, отримує з цією метою від

	операторів, провайдерів необхідні документи та інформацію і вживає у межах повноважень заходів до захисту прав споживачів.
Щодо встановлення операторами рухомого (мобільного) зв'язку завищених, необґрунтованих цін на дзвінки на інші мережі, антиконкурентну практику в наслідок розділення операторами рухомого (мобільного) зв'язку дзвінків та їх вартості на два різні типи (внутрішньомережеві і на інші мережі)	Звертаючись до Комітету зі скаргами щодо встановлення операторами рухомого (мобільного) зв'язку завищених, необґрунтованих цін на дзвінки на інші мережі, антиконкурентну практику в наслідок розділення операторами рухомого (мобільного) зв'язку дзвінків та їх вартості на два різні типи (внутрішньомережеві і на інші мережі), заявники мають надати документи, що підтверджують наявність в діях операторів рухомого (мобільного) зв'язку ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції. Також необхідно направити до Комітету заяву про порушення законодавства про захист економічної конкуренції з дотриманням вимог пункту 18 Правил розгляду заяв і справ.
Щодо підвищення цін на соняшникову олію	Відповідно до статті 10 Закону України «Про ціни та ціноутворення», суб'єкти господарювання під час провадження господарської діяльності використовують: вільні ціни; державні регульовані ціни. <u>Повноваження Комітету у сфері цін та ціноутворення обмежуються оцінкою дій учасників ринків на відповідність конкурентному законодавству, а саме, у разі існування зловживання монополієм (домінуючим) становищем на ринку або антиконкурентних узгоджених дій суб'єктів господарювання.</u> Наразі Комітетом проводиться дослідження на ринку олії соняшnikової (рафінованої) на відповідність законодавству про захист економічної конкуренції та аналізуються дії суб'єктів господарювання – учасників ринку. У разі виявлення ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції суб'єктами господарювання, що здійснюють діяльність на ринку виробництва олії соняшnikової (рафінованої), Комітетом будуть вжиті заходи реагування в межах повноважень, наданих чинним законодавством України, а саме, з правозастосування або адвокатування конкуренції на задіяному товарному ринку.
Щодо продажу неякісного товару в мережі АТБ	Відповідно до вимог статті 15.1 Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції» поширенням інформації, що вводить в оману, є повідомлення суб'єктом господарювання, безпосередньо або через іншу особу, одній, кільком особам або невизначеному колу осіб, у тому числі в рекламі, неповних, неточних, неправдивих відомостей, зокрема, внаслідок обраного способу їх викладення, замовчування окремих фактів чи нечіткості формулювань, що вплинули або можуть вплинути на

	намір цих осіб щодо придбання (замовлення) чи реалізації (продажу, поставки, виконання, надання) товарів, послуг цього суб'єкта господарювання. Інформацією, що вводить в оману, є, зокрема, відомості, які: містять неповні, неточні або неправдиві дані про походження товару, виробника, продавця, спосіб виготовлення, джерела та спосіб придбання, реалізації, кількість, споживчі властивості, якість, комплектність, придатність до застосування, стандарти, характеристики, особливості реалізації товарів, робіт, послуг, ціну і знижки на них, а також про істотні умови договору тощо. Разом з цим, до Звернень не було надано доказів, які б підтверджували невідповідність якості Продукції, а також повідомлення неправдивої ціни на товар, зокрема, зображень, чеків, висновків, тощо. Таким чином, ознак порушення ст. 15.1 Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції» у вигляді поширення неправдивої інформації в діях ТОВ «АТБ-Маркет» не вбачається. Водночас, Комітет повідомляє, що не має повноважень та відповідних завдань у сфері безпечності та якості харчових продуктів та не здійснює захист прав споживачів у сфері безпечності та якості харчових продуктів. Центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері безпечності та якості харчових продуктів та здійснює захист прав споживачів у сфері безпечності та якості харчових продуктів, інформування про їх властивості, у тому числі маркування є Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів (далі – Держпродспоживслужба). Держпродспоживслужба відповідно до покладених на неї завдань у галузі ветеринарної медицини, сферах безпечності та окремих показників якості харчових продуктів організовує, здійснює у межах повноважень, передбачених законодавством, державний нагляд (контроль), зокрема, щодо безпечності та окремих показників якості харчових продуктів (підпункт 3 пункту 4 Положення).
Щодо підвищення цін на споживчі товари, зокрема, цукор та гречку	Відповідно до статті 10 Закону України «Про ціни та ціноутворення», суб'єкти господарювання під час провадження своєї господарської діяльності використовують: вільні ціни, державні регульовані ціни. Частиною першою статті 12 Закону України «Про ціни та ціноутворення» визначено, що державні регульовані ціни запроваджуються на товари, які справляють визначальний вплив на загальний рівень і динаміку цін, мають істотну соціальну значущість, а також на товари, що виробляються суб'єктами, які займають монопольне (домінуюче) становище на ринку. Державні регульовані ціни можуть запроваджуватися на товари

	суб'єктів господарювання, які порушують вимоги законодавства про захист економічної конкуренції. Таким чином, Комітет розглядає питання обґрунтованості ціни у разі існування зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку або антиконкурентних узгоджених дій суб'єктів господарювання. Постановою Кабінету Міністрів України від 22.04.2020 № 341 «Про заходи щодо стабілізації на товари, що мають істотну соціальну значущість, товари протиепідеміологічного призначення, що необхідні для запобігання поширенню епідемії, пандемії коронавірусної хвороби (COVID-19)» затверджено перелік товарів, що мають соціальну значущість та перелік товарів протиепідеміологічного призначення, що необхідні для запобігання поширенню епідемії, пандемії коронавірусної хвороби (COVID-19). На визначений перелік, зокрема цукор та крупу гречану, розповсюджується порядок декларування зміни роздрібних цін. Контроль (нагляд) за дотриманням суб'єктами господарювання декларування зміни цін на такі товари покладено на Державну службу України з питань безпеки харчових продуктів та захисту прав споживачів.
--	---